

**Иван М. Бецић, Дејан Д. Антић, „Врањске банке у Краљевини
Југославији 1918–1941“**

РЕЦЕНЗИЈА

Проучавање економске историје одавно је нашло своје адекватно мјесто у историографским радовима, али њихов број у погледу радова о новчаним заводима и банкарству није довољно бројан. Банка као институција чије пословање има утицај на живот и грађана и државе основни је покретач привредног живота. Стабилност банкарског система на најбољи начин илуструје економску политику једне државе, будући да је стање у банкарству показатељ привредних кријетања.

Осим потреба економске науке да проучава развој банкарског система, за историју је ова привредна област утолико значајнија јер је немогуће одвојити економска питања од политичких и друштвених, те из тога проистиче да су банка и банкарство историјска појава. Она не може да постоји без више спона са другим областима историјских појава и уопште са човјековим животом. Човјек је основни актер и корисник привреде, али је и у средишту сложених историјских појава и токова, што се може рећи и за финансијске установе. Из тих разлога се у историји банака, поред тога што су у домену привреде, налази и много штошта другог од појава које прате човјека и његов друштвени живот. Тако је активна улога банака и њиховог капитала, заједно са постојањем технолошког развоја саобраћаја, комуникација и индустрије, услов за привредну модернизацију једне државе.

Монографија „Врањске банке у Краљевини Југославији 1918–1941“ представља резултат истраживања чији је основни циљ био да се нађе мјесто ових институција у привредном и друштвеном животу Врања. Рекло би се да су очекивани резултати вишеструко премашени јер је у овој књизи представљена историја приватног банкарства на подручју Краљевине Србије и Краљевине Југославије, поготово њеног југоисточног дијела.

Осим чињеница и анализа представљених у тексту, резултати истраживања дати су и преко 44 табела и 9 графикана, а илустровани путем 26 слика. На тај начин добијени резултати постали су прегледни и јасни, упоредиви и уочљиви. Иако се централно поље истраживања односи на период између два свјетска рата, аутори су практично обрадили и период банкарства до Првог свјетског рата, током Другог свјетског рата, као и део од пар посљератних година када су приватни новчани заводи били укинати.

Обрађена тема на овај начин, ову монографију представља као заокружену цјелину о постојању и пословању приватног банкарства у Врању,

приказујући притом и излазак пословања врањских новчаних завода из своје средине у суседне срезове и округе, и њихову експанзију на датом простору. Примјер пословања ових банака може послужити и за разумјевање рада финансијских установа на читавом простору Србије тако да је вриједност рада утолико већа. Стога би препоручили објављивање ове озбиљне монографије која даје нова сазнања о економској историји Краљевине Југославије и попуњава историјске бјелине у српској и југословенској историографији.

Драга Мاستиловић

проф. др Драга Мاستиловић
Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву